TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Cộng đồng kinh tế ASEAN (AEC) thành lập: Cơ hội nào cho Việt Nam?

07:54 10/06/2015

THCL Ông Jeffrey Pirie, Giám đốc điều hành Deloitte Singapore: "Theo kết quả khảo sát ý kiến các lãnh đạo DN trong khu vực do Deloitte tiến hành thì Indonesia, Thái Lan và Việt Nam là ba nước được cho rằng sẽ có lợi nhất khi AEC thành lập. Trong đó, những ngành hàng mà DN Việt Nam có thể được hưởng lợi nhiều là kinh doanh hàng tiêu dùng, y tế, sản xuất, bất động sản, công nghệ, truyền thông và viễn thông".

Năm 2015 là năm hội nhập sâu rộng của Việt Nam với hàng loạt các FTA đã, đang được kết thúc đàm phán và ký kết. Đến thời điểm hiện tại, Việt Nam đã ký hai FTA với Hàn Quốc (ngày 5/5) và Liên minh kinh tế Á-Âu (ngày 29/5) và dự kiến trong tháng 6 này sẽ ký FTA với Liên minh EU. Tại khu vực Đông Nam Á, theo lộ trình, Việt Nam sẽ cùng với các quốc gia ASEAN hình thành Cộng đồng kinh tế (AEC) ngày 31/12/2015. Đây là một bước ngoặt đánh dấu sự hội nhập toàn diện các nền kinh tế khu vực Đông Nam Á, tiến tới hình thành một cộng đồng chung, dựa trên 3 trụ cột là kinh tế - chính trị, an ninh – văn hóa, xã hội. Chính phủ Việt Nam đã sớm nhận thức sâu sắc cơ hội cũng như thách thức của AEC đối với nền kinh tế đất nước nói chung và với cộng đồng doanh nghiệp nói riêng, nhiều quyết sách và chương trình hành động đã được ban hành và triển khai trên quy mô lớn nhằm chủ động hội nhập kinh tế quốc tế (KTQT) thành công.

Thách thức không ít

Ông Vũ Khoan, nguyên Phó Thủ tướng nước CHXHCN VN đã phân tích những lý do và thực trạng hội nhập tại Việt Nam thời gian qua. Theo Ông Khoan, sở dĩ Việt Nam quyết định hội nhập kinh tế quốc tế là để mở rộng thị trường, tranh thủ vốn, công nghệ từ bên ngoài và cùng với quá trình đổi mới về mọi mặt, Việt Nam đã có sự đổi mới tư duy về thế giới bên ngoài. Tuy nhiên, trong quá trình hội nhập, Việt Nam vẫn gặp một số hạn chế như: Nhiều cán bộ quản lý các cấp lẫn lãnh đạo DN chưa nắm sâu, còn nhiều lúng túng trong hành động; Hệ thống pháp luật vẫn còn nhiều sự chồng chéo, không thật rõ ràng, minh bạch và nhất quán; Cơ sở hạ tầng còn yếu kém; Chất lượng, hiệu quả xuất khẩu của các doanh nghiệp trong nước vẫn hạn chế; Dòng vốn FDI tăng cao nhưng tỷ trọng công nghệ cao chưa nhiều; Kinh nghiệm điều hành nền kinh tế thị trường vốn còn hạn chế.

Ông Phan Đức Tú – Tổng Giám đốc BIDV cho rằng: Hội nhập KTQT là một xu thế tất yếu và tác động của hội nhập được đánh giá là rất sâu, rộng. Đối với nền kinh tế, hội nhập tạo cơ hội mở rộng thị trường, tăng kim ngạch xuất nhập khẩu, tạo động lực thúc đẩy thu hút nguồn vốn đầu tư vào Việt Nam cũng như đầu tư từ Việt Nam ra nước ngoài. Hội nhập cũng tạo cơ hội tìm kiếm đối tác, liên kết kinh doanh, giao lưu, học hỏi, chuyển giao công nghệ và kinh nghiệm quản lý giữa các nước tham gia. Tuy nhiên, hội nhập KTQT cũng đặt ra những thách thức không nhỏ, đó là: Nền kinh tế, cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam phải chịu sức ép cạnh tranh lớn hơntrong khi quy mô nền kinh tế, doanh nghiệp còn nhỏ bé và năng lực cạnh tranh còn thấp; Cácdòng vốn đầu tư, hàng hóa thâm nhập mạnhvào Việt Nam ở quy mô lớn, nếu không có sự điều tiết hợp lý, sẽ có thể làm tăngmất cân đối vĩ mô; Tham gia các hiệp định chung (nhất là cộng đồng kinh tế chung) sẽ ảnh hưởng đến quyền tự quyết của mỗi nước trong việc ban hành một số chính sách phát triển kinh tế; và Những thách thức về nguồn nhân lực (rủi ro chảy máu chất xám), tranh chấp thương mại-đầu tư, quyền sở hữu trí tuệ… cũng là những rủi ro cần tính đến.

Tận dụng cơ hội

Theo TS. Võ Trí Thành, Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương (CIEM), AEC sẽ bao gồm 4 trụ cột: Một thị trường và cơ sở sản xuất thống nhất; Một khu vực kinh tế cạnh tranh; Sự phát triển kinh tế công bằng; Hội nhập vào nền kinh tế toàn cầu. Để nắm bắt và tận dụng cơ hội kinh doanh, ông Thành kiến nghị một số nội dung: Cần học quản trị sự bất định, cụ thể: Hiểu và sử dụng các công cụ phòng chống rủi ro biến động; Nhận thức và đảm bảo yêu cầu tiêu chuẩn các hàng rào kỹ thuật; nhận thức vấn đề ổn định kinh tế vĩ mô và thay đổi chính sách; Cần tìm kiếm cơ hội sản xuất kinh doanh: Mở rộng thị trường xuất khẩu; “Chen chân” sản xuất kinh doanh theo phân khúc, theo mạng, cụm, chuỗi; Tham gia phát triển kết cấu hạ tầng; Kinh doanh lĩnh vực ngành nghề mới phát triển; Chấp nhận cạnh tranh cùng học kết nối: Chuyển dần từ cách thức cạnh tranh "bằng giá" sang chú trọng cạnh tranh "phi giá"; Phát triển, toàn cầu hóa quá trình tích tụ và phân khúc cụm, mạng, chuỗi; Đồng hành với Chính phủ và biết "đối thoại"pháp lý: Nắm thông tin về hội nhậpcùng chính sách, cải cách của Chính phủ; Trao đổi, đối thoại đầy đủ, sâu sắc doanh nghiệp - Chính phủ; Hiểu biết cơ sở pháp lý/cơ chế, qui trình giải quyết tranh chấp, tranh luận và thực thi đảm bảo hợp đồng kinh doanh và quyền lợi doanh nghiệp.

Ông cũng cho rằng vai trò Chính phủ đối với AEC là: Hài hòa hóa các tuyến hội nhập với vấn đề cải cách/phát triển; Xây dựng, hoàn thiện thể chế kinh tế đáp ứng cam kết TPP, RCEP, VN-EU FTA,...; Giảm thiểu phí tốn điều chỉnh; Xây dựng "hình ảnh" tốt về ứng xử Nhà nước/Chính phủ.

TS. Cấn Văn Lực, Hàm Phó Tổng Giám đốc BIDV đưa ra đề nghị: với ngành ngân hàng, cần cam kết nỗ lực: Giảm thiểu thủ tục hành chính, nâng cao chất lượng dịch vụ; Tiếp tục đổi mới công nghệ, tạo ra nhiều sản phẩm-dịch vụ thiết thực phục vụ cho các hoạt động xuất-nhập khẩu, đầu tư, tư vấn; Nâng cao khả năng hội nhập, tăng cường kết nối với hệ thống ĐCTC quốc tế; Nghiên cứu sâu tác động của các FTAs nhằm tư vấn cho doanh nghiệp về hoạt động, chiến lược kinh doanh, xúc tiến đầu tư-thương mại...; nâng cao trình độ quản trị doanh nghiệp và quản lý rủi ro theo thông lệ...v.v; tất cả là để nâng cao năng lực cạnh tranh và hỗ trợ doanh nghiệp tốt hơn nữa.

Thanh Hà (Thương hiệu & Công luận)